Ročník XII. — Číslo 15. Kvasilov dne 17. dubna 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Každý člověk, který se dobře podívá do svého srdce a napíše, co tam viděl, najde mnoho čtenářů.
Recept na spisovatele od E. Howa.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Inž. Alois Knotek:

Podnikavost.

Loyálním občanům republiky polské — volyňským Čechům nedá se upříti činné podnikavosti. Mají chuť i odvahu do všeho, co je spojeno s čestnou prací, výdělkem zabezpečujícím uspořádaný život rodinný. Vizte ty nekonečné řady našich řemeslníků, hospodářů, živnostníků a podnikatelů práce ve všech oborech. Tvořili divy, vykonali veliké věci na Volyni.

Připadá nám, že dnes už podnikavost zvolna umírá. Všeobecná nechuť zapustila kořeny do každého odvětví lidské práce. Kdo jen může, naříká na hospodářskou krisi, na zlé časy, na nedostatek peněz a úvěru, dále na daňová břemena všech kategorií a konečně na tížící sociální ubezpečení. Stížnosti i nářky jdou do nekonečna a na konec přichází ještě risiko v každém podnikání: veliké nebo malé, ale vždycky jest a naděje na úspěch nicotná. Jest mnoho těch za posledních dvacet let, kteří do nového podniku dali vše co mohli: peníze, energii, zdraví, odborné vzdělání, chuť do práce, ale k cíli nedošli, když ztratili v podniku celý svůj majetek — zavřeli dílnu. Jiní mluví: „to bylo risiko!"

K podnikání nelze nikoho nutiti, k tomu je potřeba živá láska k věci samé, odhodlanost vytvořiti něco většího, dokonalejšího ve prospěch svůj, své rodiny a celku — to jest společnosti lidské.

Známe celou řadu našinců, lidí zdatných, pronikavých, duševně vyspělých, kteří jsou odhodláni přeskočiti překážky, rváti se o každý malý úspěch a třeba sraženi několikráte k zemi, zase se vztýčiti a blížiti se krok za krokem k vytknutému cíli, těšiti se z každého perně vyzískaného úspěchu a z něho čerpati zase novou lásku a chuť k další práci. A takovým lidem musíme na druhé straně dopřáti nějaký zisk nebo odměnu. Či má skliditi za svoji práci a námahu jen risiko, po případě skutečnou ztrátu? Stávají se případy a víme o nich všichni, že ten kdo z nepatrných prostředků, jenom svojí pílí a houževnatou vytrvalostí přibil se k určitému postavení a majetku, jest dnes pokládán za vykořisťovatele lidské společnosti a místo uznání za velikou práci a vytrvalost ukazuje se na něho prstem jako na „zbohatlíka", který „tyje" z mozolů svých dělníků.

Každý podnikatel beře na sebe risiko v naději, že bude odměněn čili za svoje práce řádně zaplacen. Jestli však po celá leta nesl na svých bedrách tíživé risiko, hlava mu od starostí sešedivěla, když zisk se vučihledně snižoval a objevily se citelné ztráty, tu nesmí nikoho překvapiti, že přijde úzkost, strach z vlastního podnikání!

Soukromé podnikání ještě celkem neupadlo, bylo a jest ještě pevnou součástkou blahobytu každého státu. A má-li se něco podnikati, musí se vytvořiti takové prostředí, aby práce přinášela radost a zisk.

Věříme, že vše, co čas vyžaduje bude uspokojivě uspořádáno, aby konečně nastal zjevný obrat a bylo umožněno vybřednouti z nesnází, které sužují stát a nejširší vrstvy lidu již drahnou řadu let. Cesta k nápravě nebude rovnou a hladkou, bude vyžadovati obětí, ale rádi je dáme, jen když se konečně z hlubokého stínu dostaneme zase na výsluní.

K povznesení a k povzbuzení podnikavosti vydalo Ministerstvo financí oběžník v správě úlev investičních na Volyni a vojevodstvách východních. Ulevy takové přiznané budou v daních důchodových podnikatelům, korporacím a osobám privátním, které založí nové průmyslové závody v oboru hospodářském, jako obilní skladiště, stavení, chladírny, mlékárny, sušarny, zakoupí nové stroje, provedou práce meliorační, zalesní holé stráně a t. p. Ulevy týkají se i těch, kteří rozšíří nebo zdokonalí stávající závody buď přístavbou nebo zaopatří nové stroje a zařízení. Investice mají byti vykončené do 31. prosince 1939 r.

Za stavby průmyslové nebo hospodářské pokládají se všecky budovy, které slouží k účelům továrním nebo hospodářským. Domy obytné jsou vyjmuté. Za práce meliorační považují se veškerá zařízení, která směřují k povznesení rolnictví, jako odvodnění luk, bahen, a polí ladem ležících. Hospodářské stroje mají býti nově koupené a nikoliv užívané.

Dekret byl vydaný za tím účelem, aby povzbudil do podnikání hospodářských prací investičních.

K událostem v Indii.

Od dob proslaveného odporu národní indické strany, vrcholící hladovkou miláčka indického lidu Ganhiho, neměla britská vláda tak choulostivé situace v zemi, která je jí perlou a základem bohatství i moci. Indické zemi, která čítá asi 360 milionů obyvatelů různých ras, náboženství a kultur, byla dána nová ústava, podle které měly býti utvořeny vlády v jednotlivých provinciích (šesti), které mají postavení federovaného státu k všeindickému celku, který je representován všeindickým národním kongresem.

V nové ústavě byla zesílena moc guvernérů, totiž britského krále-císaře, kterého jsou guvernéři výkonnými zástupci a jim měla být odpovědna vláda jednotlivých provincií — států. Národní indická strana, po odmítnutí velkého indického učitele Gandhiho, která je vedena radikálním a nekompromisním Pánditem Nehru, však vidí v této ústavě velké zesílení moci guvernérů, kteří by se pak mohli stát skutečnými vládci a odmítá utvoření vlády na tomto základě.

Provincie, ve kterých odmítli jak vůdcové národní strany, tak mohamedánů, jsou jádrem Indické veleříše a mají většinu obyvatelstva a jsou spravovány asi 280 000 „bílými". Dokud rozdíly náboženské a rasové byly v témže stadiu jako na evropském kontinentě v třináctém až sedmnáctém století, dotud malý počet „bílých vládců" stačil, avšak s pokrokem, zejména po světové válce, která ukázala nejvíce slabiny tak zvané „vyšší a křesťanské rasy" bílých, začíná se probouzeti i Indie, jedna z nejdůležitějších anglických kolonií.

Velká Britanie se ovšem hnutí v Indii leká a tak začíná podle osvědčeného hesla imperialistů všech druhů a odstínů: „rozděluj a vládni", tím, že osamostatnila Aden, který teď vůbec není zastoupen na všeindickém kon-

(Pokračování na stránce 3.)

Osvětová hlídka.

Spánek před půlnocí.

„Hlad a láska jsou životní funkce, které udržují svět v pohybu.“ Avšak Schiller, který to řekl, zapomněl na třetí životní funkci, která má rozhodný vliv na náš život: spánek.

Jak často bojujeme se spánkem a rádi bychom se cítili svěží, odpočatí, když se nám chce spát, a jak často po něm toužíme a on k nám nepřichází? Život ve velkých městech je nepřítelem spánku. Nespavost se stala jednou z typických chorob moderní civilisace, a přece není přeháněním říci, že životnost a výrobní schopnost lidí závisí stejně na zdravém a dostatečném spánku jako na přiměřené potravě.

Podle staré víry je spánek před půl nocí nejvydatnější. Ale jen málo lidí by mohlo potvrdit správnost této teorie, protože jen málo lidí podle ní žije. To jsou většinou venkované a horalé. Obojí potřebují plné svěžesti a tělesné síly ke svému dennímu povolání a obojí plně využívají každé chvilky, dokud slunce svítí.

Profesor Theodor Stöckman z Heidelbergu přiměl několik chronicky nervosních lidí, kteří si stěžovali na nespavost, aby úplně změnili svůj způsob života na určitou dobu. A dosáhl tak skvělých výsledků, že vypracoval zákon „přirozené doby ke spaní“.

Zdá se, že pro dospělého člověka nejvhodnější doba ke spánku začíná v 7 a končí v 11.30 hodin večer. Podle toho by stačilo čtyři a půl hodiny spánku, zatím co my jsme se vždycky domnívali, že je nutno spát osm hodin. Lidé, s nimiž Stöckman dělal pokusy, nebo kteří jeho metodu vyzkoušeli na sobě, jednohlasně tvrdili, že se cítili úplně svěžími od okamžiku kdy vstali, to jest od půlnoci, až do 7. hodiny večerní příštího dne, kdy šli zase spát. Touto metodou byli také léčeni lidé, trpící chronickou nervositou žaludku. Vyzkoušel ji jeden šedesátiletý profesor, jenž spal od 7.15 do 11.30 hodin, potom urazil pěšky 80 km za 18 hodin, pronesl nakonec slavnostní řeč a necítil se ani trochu znaveným.

Vojáci také potvrzují správnost této teorie. Vojáci, kteří se večer utáboří a mohou spát čtyři nebo pět hodin před půlnocí, jsou schopni každého výkonu, což přimělo Stöckmanna, aby doporučil tuto metodu olympijským atletům. Je ovšem nutno současně se správným spánkem mít i správnou dietu a ostatní věci.

Vyzkoušejme to na sobě. Spíme-li od 7 do 12 30 po půlnoci, cítíme se přece trochu unaveni. Snad bychom byli odpočatější, kdybychom spali trochu déle. To však nesmíme udělat, protože jsou dva druhy spánku: restorativní a enervující. Půjdeme-li spát před 7 hodinou večerní, spánek před půlnocí obnoví naše síly; potom nás však oslabuje. A proto, třeba se nám to zdá nepříjemné, musíme vstát a začít pracovat v tuto „hodinu duchů“. Fakt, že spánek může být také enervující je dobře znám pozorným lékařům, ale až dosud nebylo možno přesně rozlišovat tyto dva druhy spánku. Stöckmannova metoda nám umožňuje to ověřit podle hodinek.

Jedním ze zhoubných důsledků moderní civilisace je odsunutí přirozené doby spánku a změna střídavého rytmu práce a odpočinku, k naší velké škodě. Avšak život většiny obyvatelstva velkých měst je tak organisován že nemohou pomyslet na přijetí Stöckmannova přirozeného systému. Tělo ovšem učiní co mysl velí a může se několikerým způsobem přizpůsobit této změně životních podmínek. Avšak lidé, žijící v městech, nemohou se dobře vzdát doby mezi 7. až 12. hodinou večerní. Ačkoli by se tato metoda zdála blahodárnou pro naše nervosní, nespavostí stižené pokolení, přece cesta ke spasení je pro mnohé z nás uzavřena. Dr. Graupner.

Vychovávati radostí nebo trestem?

Na návrh odboru ČMŠ., promluvil jsem o tomto předmětu na valné hromadě odboru a tuto přednášku doplňuji dle různých pramenů moderního vychovatelství. Staří židé vychovávali bázní a strachem, dnešní vychovatelé považují za vhodnější a psychologičtější výchovu radostí, neboť dává dětem jasné chvíle a radostnější pohled do budoucnosti a blahodárně působí na náladu dítěte. Když každý dospělý člověk hledá vše radostné a krásné což dítě, které cítí a prožívá vše nesčetněkrát intensivněji.

Tento nález naší doby mnohdy nesouhlasí s míněním a pojímáním otázek starých lidu, ale již odjakživa vznikal jistý nesoulad v názorech mladého a starého pokolení. Staří rádi vždy broukají na novoty a mladí na těžkopádnost starých lidu. Rodiče často trestají své děti, aby ukázali svou moc. Dítě trestané nevinně, přichází k myšlence, že není na světě spravedlnosti.

Tím rodiče vychovávají ve svých dětech vzpůrnost lest a chytráctví. Celá generace našeho lidu byla vychována tímto způsobem a naše chyby nutno přičítati následkům chybného vychování.

Tím není řečeno, abychom netrestali své děti vůbec. Již dávno bylo praveno: Cti otce svého a matku svou. Masaryk praví: A měj úctu k duši svého dítěte!

Duše dětská jest vnímavá a citlivá. Láskou dítě vychovávejme, neboť láska v poměru dítěti jest důležitým prostředkem vychovávacím. Děti strachem vychované se stávají vzpůrné a podlé. Starají se trest obejíti lstí.

Jiným nevhodným prostředkem, jest neomalený výsměch dětem a je-

Besídka.

Jindřich B. Kranz.

Kominík.

Fany, malému, zdravému a kulaťoučkém děvčátku, je devatenáct let. Sotvaže zrána oči otevře — není ještě ani plných šest — myslí již na Karla. Její oči jsou bleděšedé a malé, rozhodně nejsou krásné, avšak teď, když myslí na něho, lesknou se a pak jsou velmi krásné.

Fany se myje v kuchyni. Ledová voda pálí její plné rudé paže a svoje zdravé selské tváře drhne si Fany právě tak důkladně, jako by myla podlahu. Ví o tom. Myslí na Karla a je šťastna. Ještě čtyři hodiny a potká jej, jako vždy, tam na rohu, naproti obuvnickému krámu. Zítra je kominický bál, pro Fany ten nejkrásnější ze všech, nejhezčí sobota jejího života. Dnes jí Karel řekne, zda opravdu půjdou. Neboť Karel je ženat; se ženou sice nežije, avšak ještě nějaká ta práva na něj má. Ovšem teď to již s těmi právy nebude dlouho trvat. Na jaře se Fany s karlem vezmou, jen jak se to skončí s rozvodem.

O desáté vybíhá Fany na ulici, jen na chviličku, musí naproti k obuvníkovi — omlouvá se — chce si vyzvednout střevíce, které dala do opravy. Nečeká dlouho, tady přichází již také Karel ze sousední ulice. Je veselý a silný a modré oči září z jeho začerněného obličeje; jeho rty jsou rudé jak vlčí mák, vše ostatní je černé. Přes jeho černé vlasy je stažena černá kápě a jen jeho nehty — na to dá Karel nejvíce — jsou téměř růžové.

Kývá již z dáli — jak je dnes zase černý! — A směje se Fany přímo do tváře. Tiskne její velkou rudou ruku do svých ještě větších a černých dlaní a praví: „Tak tedy zítra o osmé v Národním!“ Fany záříc vine svou ruku z jeho objetí a otírá si ji ve šťastných rozpacích o svou zástěru. „Ano, přijdu. Teď však již nemám kdy. Milostivá čeká.“

Nyní již zase uhání přes ulici. Karel se pyšně za ní ohlíží. V průjezdu se Fany ještě otáčí a kývá. Karel odpovídá a Fany je šťastna. Pepi, ta z protějšího poschodí, je rudá zlostí.

Je sobota večer. Fany je v kuchyni ve svých nových světlohnědých hedvábných šatech. Je to dar milostpaní, která je nosivala před patnácti lety. Fany, která je sice teprve rok ve městě, ale již ví, co móda káže, dala je přešít. Právě když se pokouší vtisknout ruce do bílých háčkovaných rukavic — jak hloupé, že knoflíček upadl, přišít jej však, na to není již ani pomyšlení — právě teď musí přijít milostivá:

„Je mi líto, Fany, ale odejít nemůžete, přijde návštěva!“

„Můj bože,“ namítá Fany zoufale, „já musím, musím!“ A dříve než mí-

jich dětským nápadům. Kazí se tím duše děcka a poměr jeho k vychovateli. Lze doporučiti šetrné poukázání na nevhodné jednání dítěte. Používejme spíše trestů duševních, ale nikdy takových, aby dítě mohlo vzíti úhon na zdraví duševním. Výchova dětí jest jednou z nejtěžších otázek vůbec, ale buďme pamětlivi slov Komenského: Vše nechť svým během jde, násilí je t se vystříhati. Násilí plodí násilí. Násilí a trest jest přežilým mechanickým prvkem, který se vloudil do výchovy. V jistých případech rodiče sice nepoužívají trestu, ale také se nestarají o skutečnou výchovu svých dětí. Takové děti vychovává škola a hlavně kamarádi.

Heslem moderního vychovatele přestala býti již dávno metla a také sliby kterých neplníme a jest jím vroucí poměr vychovatele k chovanci. Děsivě působí na dítě zlé zacházení. Rodiče musí býti na své děti vždy láskaví a nejen náhodou. Láska rodičů nesmí býti slabošská, diktována hloupou pýchou, ale plná porozumění pro duši dítěte. Toť jest základ dobrého vývoje mladých a také pozdějšího zdatného pokolení. Dnešní škola stará se dobře o výchovu dětí — budoucích občanů. Pokolení starých vytýká nové škole, že dává mládeži méně vědomostí než stará škola. Jinák o tom soudí mládež vyšlá z dnešní školy. Tato praví, že v dnešní škole učí se účelněji a lépe než v předválečné škole. Děti jsou lépe vychováváni a připravováni do života než ze staré školy.

Vladimír Šimůnek.

K událostem v Indii.

(Dokončení ze str. 1.)

gresu v Delhi, a chce totéž učinit i s Burmou, která prý nikdy nebyla ve skutečnosti pod vládou indických vládců, v kterémkoliv údobí indické historie. Pándit Nehru, který je novým sjednocujícím symbolem tohoto „svazu národů“, zdá se, že má však větší vliv; znalost Hindústání, kterýžto jazyk přebírá dorozumívací funkci angličtiny, je stále větším a vlivnějším pojítkem všech myslících Indů, kteří, třeba různé rasy a kultury, nabývají přesvědčení, že žádná cizí velmoc nemůže dát indickým národům to, co by povzneslo asi těch 60 proc. strašných chuďasů na lepší úroveň. Proto též jejich vůdce Pándit Nehru by rád „napodobil“ úspěch Egypťanů a dosáhl téhož i pro Indii, což by znamenalo skutečnou samostatnost pro Indii. Velká Britanie však řekla, že o tomto požadavku „nemůže být ani řeči“ a dokonce podle nejnovějších zpráv chce i třeba „ostře“ zakročit.

Po valných schůzích v 1937 roku.

Jak známo ve dnech 6 i 7. března t. r. Sdružení učitelů státních a souk. škol v Polsku a Česká matice školská konaly své schůze. Sdružení konalo 6. řádnou valnou schůzi, zas Ústředí čtrnactou.

Schůze a konference našeho učitelstva jsou důležité pro naše školství i pro výchovu naší mládeže. Naši touhou jest míti jak školství tak i výchovu na nejvyšším stupni. Samo učitelstvo jest tím významným činitelem od kterého mnoho, ba skoro vše záleží ve výchvě, nic tedy divného, že celá společnost věnuje náležitou pozornost sdruženému učitelstvu. V té organisaci ona vidí správnou cestu jakou má kráčeti naše učitelstvo, neboť tam oni, rozptýleni po celé Volyni, scházejí se, am debatují nad aktuálními otázkami ve vyučování a výchově, tam vzájmně se poznávají a dělejí se společně odbornými vědomostmi, majíce na zřeteli jedině prospěch české větve v Polsku. Proto jest záhodno, aby každý učitel působící v české osadě byl členem Sdružení, čím by zadokumentoval, že chce poznati to širší prostředí v kterém pracuje, neboť nepozná-li duch české Volyně těžko mu rozumět psychologii označeného regionu volyňského. Členství v Sdružení nakládá na učitele i druhou povinnost: býti vždy v kontaktě s matičním kolem a vždy mu ve všem výpomoci. Neboť výbor odboru tvoří tam školní komitet s kterým učitel musí společně pracovati v hospodářských otázkách školy. Rozumí se, že výbor kola vždy si bude vážiti vychovatele svých dítek a do otázek čisto školních z oboru vyučování nebude se chtíti míchati, neboť učitelstvo naše dalo mnoho důvodů, že vždy chce pracovati pro celek: jeho zajem o Matici, jeho práce v publikacích Ústředí, jeho dopisování do našeho „Hl. Vol.“ — vše svědčí, že většina učitelstva správně chápe své poslání v českém prostředí.

Dle seznamů zaslaným do všech kol na počátku 1937 r. česká Volyň čítá 110 středisek, zas ze sdělení předsednictva Ústředí dovídáme se, že odborů matičních jest 66. Z toho vidíme, že v mnohých a mnohých střediscích, skoro v $1/3$ z celého počtu, takové odbory měly-by existovati. Čím Ústředí bude mohutnější, tím pro nás bude lépe. Proto budou-li kola všude, tenkráte řeknem si: naše větev náležitě cení osvětu a organisaci. To vše na svých stránkách několik let propaguje „Hl. Vol.“

Dojmy z průběhu valných letošních schůzí jsou dobré. Obě schůze náležitě obeslány, zvláště matiční. Zájem o jednání u přítomných byl značný, delegati činně zasahovali do debat, zas hlavní správa okamžitě vše vysvětlovala. Průběh schůze byl nanejvýš klidný, proto výsledek kladný. Ujednání ohledně vydání dějin české Volyně, kalendáře volyňských Čechů, organisování na podzim zemědělských

---

lostivá může říci jediné slovo, letí plášť ze skříně, ještě kabelku a Fany je ze dveří. Ze strachu, aby jí milostivá ještě něco neřekla. Milostivá je však v předsíni také: Nepůjdete!“ — „Musím přec, Karel čeká!“ — „Karel?“ — „Ano, Karel!“ — „Kdo je to?“

Fany cítí, že teď nemůže začínat rozhovor, jinak je konec konců přece tou slabší. „Vrátím se brzo,“ říká a už je ta tam. Milostivá za ní ještě posílá:

Nemusíte se vracet vůbec, jste propuštěna!“ A přibouchla dveře.

Fany stojí ulekána v průjezdu a ví: jestliže teď opravdu odejde, může si za dva týdny balit své věci. Tak slušnou paní už nedostane. A pak — Karel čeká. Patří mu její srdce. Kominík. Přinese jí štěstí, jako je přináší všem. Přece je kominík štěstí, ne?

Svéhlavě pohazuje hlavou až její plavé vlasy poletují a říká polohlasitě, docela tak jako by tu někdo byl, k němuž by promlouvala: a přece jdu. Musím tančit s Karlem. Proč bych nesměla? Přece se na mne vezmeme!

Zavírá za sebou. Venku drobně sněží. Trpělivě čeká na vlak elektrické dráhy, nasedá a do Národního. Srdce jí buší očekáváním. Její tváře planou vzrušením a oči jí září tak svěže, že několik mužských hltá ji žádostivými zraky. Velký plavovlasý muž, je to houslista, se jí dokonce vytrvale vpíjel do očí a myslí si: Vlastně by to bylo docela pěkné, mít takové mladé zdravé děvče v náručí; v každém případě bylo by to něco zcela nového a jistě by byla věrná.

Fany si pospíšila a přece přichází pozdě. Letí kouřem a lidmi naplněnými šatnami do sálu. Ohlíží se. Hudba, ryčné plechy, množství tančících párů, děvčata v levných bílých a světlobarevných šatech. Avšak kde je Karel?

Vtom se již klade čísi ruka na její rámě, chápe to je on. Záříc se obrací. Je to on. Avšak ne, to není Karel! Jsou to jeho oči, ale není to jeho tvář. Muž, který jí hledí vstříc, má rudý obličej, zcela obvyklý, tak jako stovky jiných. Poněkud vysoký límec, v němž sedí malý černý motýlek, modravý trochu už z módy oděv, nové lakové střevíce — konečně není to špatný člověk, ale Karel? Ten krásný černý kominík? Ne, není to on. Chápe se její ruky a tu vidí Fany, že jeho ruce jsou červené a velké, že ji až lekají. Vyprošťuje se z rukou tohoto člověka a praví: „Dobrý večer. Nezlob se. Musím odejít, ale vrátím se brzy.“

Povzbuzuje ji úsměvem a rád by jí ještě něco řekl, ale Fany již odběhla, béře svůj plášť a spěchá do ulice.

O půl hodiny později její paní, poněkud udivena, jí otevírá. Fany odkládá svůj nový světlohnědý hedvábný šat a už je zase v kuchyni. A teď již také někdo zvoní: prvý host přišel.

kursů, obšírná debata o hospodářské škole, družtevnictví, zduraznění významu „Hl. Vol.“ to jsou ty momenty, které nutno s uznáním konstantovati.

Přítel.

Kronika.

Polsko na pařížské světové výstavě.

Práce se zařízením polského pavilonu na pařížské světové výstavě jsou v plném proudu. Poslední dny byly již z Polska vypraveny četné exponáty na tuto výstavu. Mimo jiné bylo to sedm soch, představujících slavné muže z polských dějin Jsou to sochy krále Boleslava Chrabrého, dílo sochařky Trcińské-Kamińské, krále Ladislava Jagellonského od sochaře Belowa. Kopernika od sochaře Dunikovského, Košciuszka od Strynkiewicze, Mickiewicze od Belowa, Chopina od Alfonse Karného a Maršála Josefa Piłsudského od prof. Breyera. V polském paviloně budou dále významná díla soudobého polského plastického umění. Polské exponáty budou vystaveny též v jiných pavilonech pařížské výstavy, podávajících přehled o posledních technických vymožnostech. Polsko bude m. j. zastoupeno na výstavé mezinárodní železniční dopravy dvěma rychlikovými lokomotivami nejmodernější konstrukce, opatřenými specielními aerodynamickými ocelovými plášti. Tyto lokomotivy byly již do Paříže zaslány. Kromě toho polské továrny na vagony vystavují v Paříži tři moderní turistické vagony, a to vagon-bar, vagon s koupelnami a vagon zařízený pro dancing.

100 tisíc lidí na veřejných prácích.

Pod předsednictvem p. vicepremjera E. Kwiatkowského konala se schůze Ekonomického komitétu ministrů. Počet zaměstnaných na veřejných prácích, financovaných přes jednotlivé ministerstva a Fuuduš práce obnáší 76.000. kromě toho zaměstnáno jest ještě 24.000 dělníků mimo města.

P. premjer ve Velkopolsku.

P. premjer gen. Sławoj-Składkowski přijel do Poznaně, kde vykonal inspekci ve vojevodským úřadě Fundu-še práce. Poté návštívil některá města jako Śrem, Srodu, Gniezno, Mogilno, Inowrocław a Bydgoszcz. Cílem návštěvy bylo skoumání cen a stavu veřejných prácí.

Veliká korunovační lodní přehlídka.

Jak oznamuje britská admiralita, vyšle celkem 17 zahraničních států válečnou loď na korunovační slavnosti. Tyto lodi se zúčastní přehlídky, jež se koná 20. května u Spitheadu.

Britské oddíly zahájí útok na vaziristanské povstalce.

Trestná výprava proti povstalcům ve Vaziristanu bude patrně zahájena ve 4 až 5 dnech. Vojenští odborníci britských listů soudí, že britské oddíly stojí před nesnadným úkolem, zejména proto, že terén na území povstálců je značně neschůdný.

Francovy lodi nepropustí do Bilbaa žádnou obchodní loď.

„Almirante Cervera“ znovu upozorňoval bezdrátově, že každá cizí obchodní loď, která se přiblíží k biskajskému pobřeží, bude potopena a nebo zabavena.

Postup vládní na Fuente Ovejuna.

Republikánské letectvo rosvíjelo akci přes nepříznivé počasí. Bombordovalo vesnici Ariza a železniční trať a nádraží. Na silnici mandajonské v provincii guadalajarské bombardovala letadla z kulometů 30 Francových nákladních aut a některé z těchto vozů byly zničeny. — Po skvělé akci obsadili republikánští výšiny Gordo de Castillejos, ovládající nádraží Fuente Ovejuna. Republikánští stojí nyní asi kilometr před vesnicí.

Oživlá činnost na úseku u Eibaru.

V komuniké hlavního štábu repůblikánské armády severní se praví: Na frontách u Burgosu a u Guipuzcoa se podle situace neudálo nic zvláštního. Na frontách alavské a biskajské způsobili jsme nepříteli velké ztráty za ofensivního průzkumu. Podle situace zvýšila se na frontě guipuzcojské v úseku eibarském aktivita nepřítele. Francovy oddíly bombardovaly postavení republikánských, ale republikáni odpovídali nemeně účinně. Na frontách alavské a biskajské pokračuje nápor republikanských oddílů. Ztráty nepříteli způsobené jsou veliké. Na frontě burgoské byl dělostřelecký souboj v úseku Barrendio. Na asturské frontě bombarduje v úseku oviedském dělostřelectvo nadále vojenské objekty uvnitř Ovieda.

Boj o „modré pondělí“ v Paříži.

Více než čtyři pětiny závodů v Paříži a okolí, které zaměstnávají přes 100 osob, uplatňuje nyni zákon o 40-hodin, pracovním týdnu tím způsobem že dávají svým zaměstnancům prázdno v neděli a v pondělí. V pondělí Paříž měla ráz polopustého města. Autobusy a dopravní prostředky sice jezdí jako obvykle, ale velká většina obchodů je zavřena. Kavárny a restauranty jsou poloprázdné. Zdá se však, že za pařížské výstavy bude nyní žádati Svaz obchodníků, aby tento zákon byl upraven tak, že velké obchodní domy budou otevřeny a zaměstnanci obdrží jiný náhradní den v týdnu. Svaz maloobchodníků protestoval u vlády proti nucenému zavírání obchodu v pondělí.

Odpověď na papežskou encykliku.

Ze zasvěceného berlínského pramena se praví, že německá nota Vatikánu konstantuje s podívem, že papež nejen kritisuje vnitřní poměry v Německu, nýbrž apeluje k světové veřejnosti, čímž v jistém smyslu vyzývá k zaujetí fronty proti Německu. Dále se praví, že papež používá vůči novému Německu měřítek demokraticko-parlamentních, která jsou v tomto případě nevhodná, a zdůrazňuje se, že jen třetina německého obyvatelstva jsou katolíci. Nota připomíná, že nacionální socialismus zachránil Německo před bolševismem a tím spasil i církev. Závazky k německému lidovému souručenství nedovolují, aby církev tvořila „stát ve státě“ nebo aby klerus tvořil zvláštní kastu v národě. Konečně se prohlašuje, že na příštím chování Vatikánu a přizpůsobivosti církve bude záviseti klidný vývoj, na němž říši, jak již několikráte dala najevo, záleží.

Situace trhů zemědělských plodin.

Na zahraničních trzích nastalo uklidnění. Ceny z minulého týdné, které js u nejvyšší od roku 1929, zůstaly v celku beze změny. Soudíme-li podle výše cen pšenice na nejdůležitějších středisích obilního obchodu, shledáveme, že krise obilních cen, trvající od roku 1929 byla prakticky skončena Nejenom ceny, ale také stav zásob tomu nasvědčuje. Dalšímu vzestupu cen pšenice na mezinárodních trzích zabránily zprávy, dle kterých nebude Anglie v běžné sezoně tvořiti železnou zásobu v pšenici, a sáhne k tomuto opatření až v příští sklizni. To znamená pro stav značné ulehčení, nebť anglická roční spotřeba pšenice je větší, než kolik činí nyní zásoby. Vysoké ceny pšenice vyvolaly současně nezájem dovozních zemí, který je odůvodněn tímť spíše, že pro příští kampaň se ukazují sklizňové vyhlídky vesměs příznivé. Spojené státy uveřejnily v posledních dnech prvý sklizňový odhad. Sklizeň zimní pšenice se odhaduje na 1.8 milionů vagonů, což je okrouhle o 400 tisíc vagonů více než loni. Také pro jarní pšenice jsou vyhlídky lepší, vzhledem k dostatku vláhy. Jen data o Spojených státech ukazují, že světové zásoby pšenice nebudou dále klesati, naopak, že stoup-

noň. Touto skutečností je dána perspektiva jak pro obchod tak i pro ceny v příští kampani.

ZÁPIS

XIV. řádné valné hromady České matice školské v Republice polské, konané ve Zdolbunově dne 7. března 1937.

(Dokončení.)

Zprávu o činnosti Sdružení českých učitelů přednesl předseda Sdružení p. Vl. Tomáš a sdělil, že Sdružení vypracovalo platební stupnici pro matiční učitelé, kterou po některých opravách výbor Matice schválil za přítomnosti delegátů Sdružení. Sdružení nyní čítá 44 členů.

P. J. Kazda z Novo-Krajeva, předseda Dozorčí rady, ve svém referátě podotýká, že při revidování cinnosti správy Matice Dozorčí rada shledala vykonanou práci Ústředí za značnou a vyslovuje předsedovi Vl. Mesnerovi uznání. Při prohlížení činnosti kanceláře zjištěno, že korespondence vedena jest řádně a vykonaná práce uznána značnou. Shledáno, že některé odbory ČMŠ projevují živou korespondenci s Ústředím, mnohé zase zůstávají odpovědi dlužni, čím stěžují činnost Ústředí.

Finanční zprávu podává předseda Vl. Mesner a poukazuje, že dle rozpočtu Matice přijala o 20.000,— Zl. více než bylo preliminováno, a totiž 73033,23 Zl. Rok ukončila přebytkem 15.000,— Zl., z kterých dle usnesení 10.000,— Zl. zapsáno na fond stavební a 5.000 — Zl. na fond základní.

Předseda revisní komise Ing. B. Perman poukazuje, že účetnictví Matice vede se vzorně. Zůstatky zboží a inventáře souhlasí se zápisy účetními a veškerá vydání byla cílevědomá. Komise uznává, že práce Ústředí se rozšiřuje ku prospěchu krajanů.

Návrh rozpočtu na 1937. rok ve výši 65.336,17 Zl., jak v příjmech tak ve vydání po kratší debatě byl přijat jednohlasně.

Náčrt projektu činnosti Matice na rok 1937. přednesl ředitel B. Šebesta, ve kterém zdůrazňoval, že největší zřetek Matice má býti obrácen na udržení a případné rozšíření matičních škol a pokračování na dostavbě matičních škol v Lucku a ve Zdolbunově, jakož i zakoupení vhodného stavebního místa neb se stavbou pro matiční školu v Rovně. Vymoci na ministerstvu W. R. i O P. ve Varšavě vzor vysvědčení a přiznání práva veřejnosti matičním školám. Vyžádati na Kuratoriu nezkracování počtu hodin češtiny na státních školách a žádati o zvýšení těchto tam, kde byl počet snížen. Zabraňovati slučování státních škol v českých osadách se školami sousedními pokud by to neprospívalo výchově českých dítek. Podnikanými zájezdy povzbuzovati krajany k větší kulturní činnosti a uvésti v činnost svého času zvolenou sekci pěvecko-divadelní, která by pečovala a řídila práci ve svěřeném ji oboru. Za podpory z Československa zříditi letos na podzim neb v zimě dvouměsíční kurs zemědělský ve Zdolbunově. Vystarati na vojevodství zatvrzení stanov Sdružení československé mládeže na Volyni. Navázati živější styky a případně založiti odbory ČMŠ v českých osadách v Zelově a okolí. Zvětšiti počet putovních knihoven. Za přispění spolků v ČSR podniknouti výpravu starších školních dítek o prázdninách do Československa.

Volby: Na místa ustupujících dle stařešinství zvoleni byli: Hlavní správa — předseda Vl. Mesner (znovu zvolen), místopředseda Josef Vlk (znovu zvolen), jednatel A. Flengr (znovu zvolen) a pokladník Jan Zeman z Lucka. Výbor: — A. Boček z Bocánovky, A. Ballada z Hulče, Vl. Tomáš za Sdružení českých učitelů a Ing. J. Kovanda z Rovna (znovu zvolen). Náhradníci — Faráž J. Opočenský, V. Bečka, V. Činka a K. Kratochvíl (všichni zvoleni znovu). Dozorčí rada — Vl. Svoboda (znovu zvolen), A. Khol (znovu zvolen), J. Linhart (znovu zvolen) a za Sdružení českých učitelů na místo J. Kredby zvolen R. Krejčí. Revisní komise — Ing. B. Perman, T. Vigner a J. Palla z Omelánštiny (všichni znovu zvoleni).

Ve správách z odborů ČMŠ přihlásil se p. Chmelík ze Sofievky I. a žádal, aby Matice byla jim nápomocna a nedopustila sloučení polsko-české školy v Sofievce I. se sousední polskou školou. Pan A. Khol ze Zdolbunova žádá, aby Matice letos stavbu zdolbunovské školy vykončila. Učitel Vl. Lešner z Rovna zastává nutnost koupě pozemku pro matiční školu v Rovně.

Ve volných návrzích učitel A. Křívka ze Straklova navrhuje zvolení komise, která by pracovala nad sestavením kroniky krajanů na Volyni. Učitel K. Půlpytel navrhuje, aby Matice intervenovala na ministerstvu W. R. i O. P. ve Varšavě v záležitosti schválení předloženého vzoru slabikáře pro vyučování češtiny na Volyni. Ing. Vl.

176.

Nina pleskla ho přes prsty.

„Před kuchyňskou a před nikým ani muk. Baron Artur se v parku schází se zahradníkovou Miladou, líbají se a on jí slibuje, že ji udělá baronkou. Tak co tomu říkáte?“

Vyvalil na ni oči a s výrazem hloupého údivu se mlčky na ni díval.

„Nevěříte? To vám věřím,“ zasmála se vítězně. „Ani já bych nevěřila, ale včera jsem je dopadla, já sama na ně přišla. Chtěla jsem se setkat s adjunktem, v tom psaníčku, které jste nesl, jsem ho zvala aby přišel ke starému pavilonu. Přišel a když přeskočil zeď, vyplašil vrkající holoubky. Až bude po všem, budu vám všechno vypravovat. Teď jděte a to vám povídám, dříve než půjde hraběnka ke snídani, musím s ní já mluvit.“

„No tohle by mi ani ve snách nenapadlo,“ zavrtěl nedůvěřivě hlavou. „Zahradníkova dcera baronkou! To bychom se tu teprve pěkně měli. Je-li pravda, co povídáte, dnes se zámek zboří.‘

„I nezboří, panstvo se pořádně pohádá a zahradník pojede. Beztoho ubližoval nejen mně, ale také vám a díval se na nás přes rameno. Již jen jděte.“

„Půjdu, aspoň bude švanda a hodně jídla zbude. Nezapomeňte na mne, mamsel, budeme si moci večer sklepnout a vynasna-

173.

oči má jako uhlíky a již dávno po ní točil žádostivým pohledem. Nějaký čas bude opatrna, ale až panstvo někam odjede, vzkáže mu, aby přišel a on přijde. Všichni dosud přišli, kterým vzkázala, myslila si s jakýmsi hrdým uspokojením a vědomím svého kouzla. Možná, že ani baron Artur nic neřekne, aby se neprozradil a až bude chtíti žalovat, již mu nikdo neuvěří.

Jen to jí bylo nevysvětlitelno, že Artur mluvil o hraběti, jako by hrabě o všem věděl. Bylo by možno, aby opravdu se mu Artur přiznal a aby opravdu chtěl si tu žábu vzíti? To není k uvěření. Chlubil se asi Miladě, aby ji učinil povolnější, ona zná dobře, jak muži slibují hory doly, než ženská povolí. A jak povolí, je konec slibům, ještě se vysmějí. Však jí bylo divno, že mladý baron neměl žádného dobrodružství. Takový mladý, prudký a hezký hoch! Škoda že ona není mladší, povzdychla si mrzutě. Ale ať, když ji týrají proto, že se občas pobavila, ať se mají také jiní zle a nejhůř zahradníkova Milada.

Přemýšlela, co hraběnce řekne a jí prozradí, co se stalo. Má snad jí říci totéž, co ponocnému? Hm, to by nebylo radno. Doví se beztoho, že Artur adjunkta chytil a neuvěřila by. Ne, zahraje si na kající, přizná se, že se

Svárovský apeluje, aby každý rolník se stal členem českého hospodářského družstva v Rovně a s politováním konstatuje, že toto družstvo doposud mělo více odběratelů mezi občany jine národnosti, než mezi krajany. Předseda Vl. Mesner nabádá ku zakládání konsumních družstev a doporučuje jako nejvýhodnější pro nás svaz „Społem“. Na návrh před edy Vl. Mesnera usneseno pro rok 1938 vydati opět kalendář „Volyňských Čechů“. Ku sestavení kalendáře pověřen redakční kalendářní kroužek z loňského roku. Na návrh ředitele B. Šebesty schváleno vyzvati širší veřejnost k zasílání literárních příspěvků pro kalendář. V jednání o založení hospodářské školy bralo účast mnoho řečníků. Po delší diskusi usneseno bylo od založení hospodářské školy prozatím upustiti a letos na podzim zříditi ve Zdolbunově zemědělský kurs, na kterém by přednášeli inženýři z Československa a naše krajanka ing. Millerová-Lešnerová. Tento kurs byl by přípravou ku projektované hospodářské škole. Usneseno utvořiti fond na zákup pozemku a zařízení hospodářské školy z dobrovolného opodatkování krajanů po několik let. Pro rok 1937. stanoven byl poplatek ve výši 20 grošů z hektara, a od průmyslníků a obchodníků přiměřený obnos v porovnání se zemědělstvím. Ing. Millerová-Lešnerová slíbila věnovati na fond hospodářské školy 300,— zlotých. Na dotaz p. Khola, jak byla vyřízena záležitost vrácení půjček občanům Zdolbunova na stavbu školy, které byly zapsány v pokladní knize České Besedy ve Zdolbunově a která prý při převzetí stavby byla odevzdána na správě Matice, předseda Vl. Mesner vyjasňuje, že o žádné knize neví a žádných závazků nepřijímal ba ani nemohl na základě dopisu spolku „Komenský“ v Praze. Pan J. Červenka z Novo-Ivanič žádá, aby v případě návštěvy z Československa bylo se zájezdem na ně pamatováno, což by tamnější krajany ve vzdálené osadě povzbudilo. Žádá rovněž o dosazení na tamnější státní školu českého učitele. —

Správa České matice školské v Polsku.

Různé zprávy.

Mezinárodní šachový turnaj o mistrovství Polska.

Svaz polských šachistů pořádá v době od 23. května do 7. června v mořských lázních Jurata na poloostrově Helu na baltickém břehu mezinárodní šachový tunaj. Za polské šachisty zúčastní se turnaje tito mistři: Tartakower, Przepiórka, Łowecki, Pavel Frydman, Najdorf, Makarczyk, Regedziński, Jindřich Friedman, Kolski, Appel, Achilles Frydman, Kremer, Wojciechowski a j. K účasti na šachovém turnaji byli dále pozváni po 1 mistru z Jugoslavie, Československa, Maďarska, Rakouska a Lotyšska. Z Jugoslavie, přichází v úvahu Pirč nebo dr. Trifunovič, z Československa Foltys, Treibal, Opočenský nebo Pelikán, z Maďarska Szabo, Steiner nebo Barcz, z Rakouska Spielmann, Eliskases, prof. Becker nebo Grünfeld a z Lotyšska Petrov. Peňežitá cena pro vítěze turnaje činí 2.000 zlotých.

Země nejpodivuhonějších zákonů.

Vynikající americký právník sebral všechny americké zákony, jež jsou dosud v platnosti. Shledal, že v USA. dodnes platí nejméně 1,156.644 zákonů! Toto obrovské číslo pochází z toho že mimo společné zákony má každý stát Unie i své vlastní zákony. Tak na příklad něco, co je v New Yorku dovoleno, může být v Texasu zakázáno. Jen nejzdatnější právníci se vyznají v tomto labyrintu paragrafů.

V některých státech je předepsána délka prostěradel a prádla. V Kalifornii jsou hospodyňky zákonem nuceny vyvařovati své utěrky. Proviní-li se proti tomuto zákonu, hrozí jim trest vězení.

V Jižní Karolině má šerif právo vkročiti kdykoliv do libovolného domu a přesvědčiti se, jsou-li manželská lože od sebe vzdálena dvě stopy, jak to předpisuje zákon.

Stát Utah trestá přísně hráře. I na lež z nouze je několikaměsíční žalář.

V 36 státech se přísně trestá líbání veřejně. — Každému cizinci je známo, jak nebezpečné je oslovití na ulici neznámou dámu.

Květiny barometrem počasí.

Zahradníci určovali jaká bude povětrnost bez drahých přístrojů. Věděli, že před deštěm polní drchnička a polní svlačec své listy rozestírají, aby na nich uvázly dešťové kapky. Naproti tomu druhy jetelové, má-li přijíti bouřka, listí svírají. Hvězdnice rozvine za krásné pohody již z rána svůj květ a zůstane až do poledne vzpřímená. Má-li pršeti, skloní již z rána květ

174.

chtěla s adjunktem rozloučit a že při té příležitosti stala se svědkyní nevýslovné smělosti Miladiny, o které jistě hraběnka neví a která by mohla hraběcí rodině přinésti mnoho trapných nepříjemností. Ona, Nina, že sice upadla v nemilost, že však přes to nepřestala býti své hraběcí velitelce za všechna dobrodiní vděčna a že považuje za svou svatou povinnost to oznámiti. To bude bomba! Artur je zasnouben, hraběnka se již několikrát pochlubila, jak bohatou paní si její synovec vezme a až uslyší, že se zatím libá se zahradníkovou dcerou a že jí slibuje, jak svou tetu uchlácholí, aby dovolila ji si vzíti, jistě že se rozzuří.

Mamsel Nina nemohla nedočkavostí usnouti. Chvílemi zdřímla, ale sotva se na východě dnilo, již byla vzhůru. Šla do kuchyně, uvařila si černou kávu, aby se osvěžila a dříve než kuchyňská vstala, již chystala pro panstvo snídani. Však potom beztoho nebude na takové věci času, budou blesky bít a zámek bude vzhůru nohama obrácen. Občas škodoliby úsměv mihl se kolem jejích rtů a žádostivě dívala se ke dveřím, brzo-li se lokaj objeví. Sotva vešel, chopila ho za ruku a vlekla ho do svého pokojíku.

„Musím mluvit s paní hraběnkou dříve, než půjde ke snídani,“ povídala lokajovi, dávajíc na každé slovo důraz.

„To bude nemožná věc, víte přece, že nikoho v tu dobu nepřijímá a zvláště vás nepřijme, mám zakázano vás vpouštět.“

„Nebuďte hloupý,“ povídala hněvivě. „Víte, že jsem mohla dříve chodit k hraběnce, kdy jsem chtěla a povídám vám, že tentokrát k ní musím. Dojděte k ní a řekněte, že pro Boha prosím, aby mi dopřála několik slov jí soukromé říci. Ona se bude ošívat, ale řekněne jí, že nejdu prosit za sebe, že chci předejít velkému neštěstí, které hraběcí rodině hrozí a že, nebude-li paní hraběnka s mojí zprávou spokojena, že mě může na hodinu z domu vyhnat. Zkrátka, řekněte jí cokoliv, jen když řekne, že mohu přijít.“

„To je všechno hezké, ale což když mě také vyženou? Víte, že jsem měl na mále.“

Prosím vás s takovými věcmi přestaňte,“ dupla zlostně. „Víte dobře, že kdybych vás nechránila, že byste taky šel a ještě teď. Nedělám žádných žertů, jde o velikou věc a připravte se, v domě bude za hodinu boží dopuštění.“

„Něco opravdu víte?“ vyzvídal zvědavě.

„Ne něco, mnoho, však se toho dovíte.“

„Řekněte mi to, abych byl pipraven.“

„Umíte hodinu mlčet?“

Lokaj zvedl prsty jako k přísaze, ale

175.

a nerozvine se. Nezavře-li se květ docela, nemá déšť dlouhého trvání. Měsíček otvírá svůj květ přesně v 6 hodin ráno a setrvá tak až do 4 hodin odpoledne. Neotevře-li se květ do 7. hodiny ranní, je déšť na blízku. Husí bodláky zavírají svůj květ na noc, má-li druhý den pršeti. Mají-li květy otevřeny v noci, bude na druhý den krásné počasí. Když bříza silně voní, jest jisto, že s deštěm nutno počítati do 8 hodin. Tím se staří zahradníci řídili při zalévání rostlin.

Hospodářský zpravodaj.

Vláčení pšenice ozimé z jara.

Často se tážeme, má-li se vláčeti ozimá pšenice z jara, je-li slabá nebo když jest urostlá? Prakse i teorie nám odpovídají, že téměř vždy, v obou případech, avšak různým způsobem, a vždy spíše u pšenice slabé než silné.

Přihlédněme, jaké účinky nám vláčení skýtá. Půda, zvláště těžká, se v deštivějším počasí přes zimu rozmočí a utvoří se na ní více méně slitý povlak, kůra která nedovoluje slunci, vzduchu i dešti pravidelný přístup do půdy.

Kořínky pšenice neobdrží patřičnou měrou blahodárný účinek vnějšího vzduchu a proto se nemohou plně vyvinouti, ani látky potravní pro ně nemohou býti vlivy vnějšími přizpůsobeny pro budoucí vývoj rostliny.

Zato však rostliny plevelovité, které snesou sterilnější půdy, kulturou k povrchu zdvižené, vyrůstají na úkor kulturního osevu. I vláha spodní zesílenou kapilaritou půdy táhne se na povrch a při sušším počasí uniká, nevyužita rostlinkami, do vzduchu. Jestliže však ve vhodné době, kdy půda jest k tomu způsobilá, tuto uvláčíme, tu rozmělníme půdu nejvrchnější, takže blahodárné vnější účinky mohou do země vnikati, půda s přerušena kapilárností ponechává vláhu ve vrstvách níže položených, kde může účinkovati na kořínky pšenice i k rozpuštění látek hnojících; avšak plevely jsou vyvláčeny, aby povětšině na vzduchu zaschly a zahynuly. Ovšem, že i některé části podzimní pšenice se ulamují, avšak to nebývá tak nebezpečné, a naopak, když poraněná místa rostlinek jsou opětně zahrnuta půdou, vyvinují se zde nové výhonky kořínků a pšenice trsnatí a vbrzku zhoustne. Přijde-li brzo po uvláčení vláha, tím lépe — tu pšenici poraněním neublížíme, nýbrž naopak jí velice prospějeme. Proto pšenice slabší vláčíme branami lehkými, s pro středně dlouhými zuby, v době, když již nečekáme mráz a zimu, a tehdy, kdy půda není již mokrá, aby se nemazala, nýbrž jemně rozmělňovala.

Vláčejme jednou, potahem rychle chodícím. Pole po uvláčení skýtá smutnější vzhled než před tím, avšak vbrzku, ob vláště přijde-li vláha, ukáží se blahodárné účinky vláčení. Jinak je u pšenice zbujnělé, při níž se obáváme budoucího polehnutí následkem velice hustého stavu. Tu užijeme bran těžších z hroty delšími a vláčíme dvakrát napříč. Čiňme tak v době pozdější a pokud lze sušší, aby rostlinka nemohla více odnožovati, a nelitujme vytrhaných, nadbytečných trsů pšenice.

Avšak, nepomůže-li to, nepomůže už další vláčení a spíše pšenici uvalne, aby sluneční paprsky přišly více do styku se spodními kolínky stébel, aby se tím zvolnil a pozdržel vzrůst těchto částí a tím zabránilo se budoucímu polehnutí. Ostatní účinky jsou i při tomto vláčení stejné jako u prvého.

Účinnější je vláčení v polohách mírnějších než v příliš drsných, ale vždy bez užitku, vláčí-li se za mokra, kdy půda se maže, neboť tu účinky vláčení přicházejí v niveč, ba často jeho následky jsou škodlivé.

CENY OBILÍ.

Záznam 10.IV. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 22.—	za 100 kg
Pšenice	„ 29.25	„
Ječmen	„ 22.50	„
Oves	„ 20.—	„
Hrečka	„ 32.—	„
Proso	„ —.—	„
Řepák	„ —.—	„
Hrách	„ 23.—	„
Fasole	„ 36.—	„
Mák	„ 80.—	„
Jetel	„100.—	„

Adresa redakce a administrace: Kwasiłow na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.